

man ikke vil Kapitalismen og Privat-ejendomsretten til Produktionsmidlerne til Livs og derved bane Vejen for at fjerne Hindringerne for Socialismens fulde, frie Vækst. Der gaar det, som Schandorph siger: „Fattigdoms Klippe, Elendigheds Bjerg, kan du sprænge Klippen, du Menneskedværg? Nej, der staar de wie Ochsen am Berge, de mangler det borende Værg“. Vi mener, at Arbejderorganisationerne, Arbejderklassen, alle ubemidlede og alle ideelt og socialt sindede Menneskers Organisation er „det borende Værg“, det Mittel, der skal sprænge Kapitalismens Klippe, og hvad der er foregaaet under Krigen og ogsaa under denne Finanslovbehandling har lært os i endnu højere Grad end nogen Sinde at sværge til Socialismens Idealer og arbejde med større Begejstring end nogen Sinde for deres Gennemførelse i Livet, saa at de kan vokse frodigt paa alle Punkter.

Samtidig med Telegrammet fra Tyskland om, hvad man sagde i det tyske Finansudvalg, kommer der et Telegram om, at den engelske Stat har overtaget hele Kornhandelen, al Import og alt Salg af Korn og Mel og ikke blot har gjort det alene, men har gjort det internationalt sammen med Frankrig og Italien. Et saa mægtigt Stykke Socialisme gennemføres af Manchesterdømmets gamle Land midt under Krigen! Det var sandt, hvad det ærede Medlem for Københavns 9de Valgkreds (Chr. Hansen) sagde for et Øjeblik siden her fra Talerstolen: Tænk, om den danske Stat i August 1914, da vor Havn laa fuld af døde Skibe, havde eksproprieret den danske Handelsflaade, tænk, om den danske Stat havde sørget for, at vi under denne Krig havde haft Statsskibe, ligesom vi har Statsbaner! Hvor meget bedre vilde ikke alting have formet sig? Hvor meget mere effektivt kunde vi ikke have reguleret Priserne? Tænk, om den danske Stat havde overtaget Kornhandelen og megen anden Handel, saaledes som det ærede Medlem for Københavns 9de Valgkreds nævnedes! Nu kommer selve Manchesterdømmets, Frikonkurrenceideernes gamle Moderland, England, og gør det samme. Jeg tror, at Georg Brandes og Oskar Johansen, Professor Birck og det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) har Ret, naar de siger — og vi siger det endnu kraftigere og klarere end alle de andre tilsammen —: Hvorfor skulde vi efter Krigen give Afkald paa det, der har hjulpet os under Krigen? Naar Udbytning kan forhindres eller til en vis Grad hemmes under den

ekstraordinære Tilstand, hvorfor skulde vi saa ikke meget mere benytte samme og lignende Midler efter Krigen, indtil al Udbytning er forsvundet, det vil sige, indtil Kapitalismen er styrtet i Grus, og en ny og bedre Samfundsordning har rejst sig paa dens Ruiner.

Nørgaard: Det første, jeg har at sige, kan jeg knytte til nogle Bemærkninger, som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) forleden Dag fremsatte i sin Ordførertale. Det ærede Medlem talte som saa mange Gange før om Ungdomsskolen, som han kaldte den, et Spørgsmaal, som ogsaa før blev berørt af det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen). Det ærede Medlem brugte Udtrykket „Ungdomsskole“, men sagde ganske vist, at han ikke maatte bruge det, og Navnet dækker jo heller ikke det, det skal dække. I Modsætning til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, der er Formand for Finansudvalget, skal jeg bruge det Navn, der anvendes i Finansloven, nemlig kommunale Efter-skoler, og jeg synes egentlig ogsaa, at det er et bedre Navn. Jeg husker, at det ærede Medlem sidste Aar under Finanslovforslagets Behandling rettede en Henstilling til den højtærede Kultusminister om at indføre det Navn, det ærede Medlem holder af; jeg glæder mig imidlertid over, at den højtærede Minister ikke har fulgt denne Henstilling, og at vi i Finanslovforslaget har beholdt det gamle Navn. Dette er imidlertid en ringe Ting i Sammenligning med Spørgsmaalet om at faa disse Skoler til at gaa godt og vinde Ud-bredelse. Jeg er enig med det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds i, at det vilde være ønskeligt, om disse Skoler kunde faa et større Omfang til Gavn for den danske Ungdom, men der er jo langt frem. Jeg har adskillige Gange her fra denne Plads talt om Muligheden af at give det private Initiativ en Sidestilling med det kommunale Initiativ — jeg ved snart ikke, om jeg gider tale mere derom, der kommer aldrig noget ud af det, har jeg Indtrykket af, og nu er jeg ked af, at det ærede Medlem fra Hornsket (Povlsen) er blevet Minister — ja, det er nu saa meget haardt sagt, men jeg er ked af, at jeg mangler ham paa denne Plads som Fortaler for, at det private Initiativ faar Plads i denne Skolebevægelse. Jeg vil gerne henstille til den højtærede Kirkeminister ikke at glemme at paavirke sin Kollega i Ministeriet,